

Hirdetmény.

A vas-zalamegyei első takarékpénztár Körmenden XIV. évi rendes közgyűlése f. évi március 14-én délután 2 órakor az intézet helyiségében fog meg tartani, melyre a t. ez. részvényesek ezennel meghívotnak.

Naplrend tárgyal:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. Számadatok, mérleg s a nyereségnyelvi felosztásra vonatkozó javaslatok tárgyalása, elfogadása, illetve a nyereségnyelvi felosztásról.
3. Alelnök, esetleg 1 igazgatósági tag és a felügyelőbizottság megválasztása. Körmend, 1880. március 6.

Az igazgatóság határozatából

Udvarly Ferenc, vezérigazgató.

A „Vas-Zalamegyei első takarékpénztár” felügyelő bizottságának az 1880. március 14-én kitűzött XIV. évi rendes közgyűléséhez szóló jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

A múlt év március 16-án megtartott évi rendes közgyűlés által az intézet felügyelő bizottságára megválasztottak, s az alapszabályok 39. §-a értelmében megalkulván, mint az intézetnek az 1879-ik üzletére megbízott ellenőrző közeg az alapszabályok 40. §-ában előírt kötelezettségeket; a felügyelet az intézet vezetésére és belköltsége körül a lefolyt évről, tisztásként megfellelőleg s a gyakorlatilag észszerűen bizonyult szokásokon módosítottan, s miután a könyvvizsgáló és számadások havonként, az évi zárterület pedig mai ülésünkben tüzetesen megvizsgálták, azon jelentést terjesztjük az igen tisztelt közgyűlés elé, hogy

az évi zárzáradék és mérlegképei a tisztán és nagy pontossággal vezetett főkönyvek minden tételével, valamint az egyes üzlet ágai főkönyveinek kivonatai egyes tételben ezen könyvekkel, végsőösszegeikben pedig a mérleg és intézeti főkönyvvel híven megegyeznek, minél fogva az igazgatóság részére a felmentvény megadását melegen ajánljuk.

Az általános ügy kezelésére nézve pedig azt tapasztaltuk, hogy az intézet igazgatása és belköltsége, mint korábban, úgy a lefolyt évről is kellő elővigyázat, szakértelem tanúsító módon vezetett, s különösen dícséretre méltóan az igazgatóság azon intézkedését, hogy a tartalékalapot a XIII-ik évi zártalvól 11087 ft 05 kr, 17601 ft 83 krra szaporította fel, s ez által az intézet alapját tekintélyesen erősítette.

Az igazgatóság nyereségnyelvi felosztási javaslatát, mint a törvénnyel és viszonyainkkal megegyezőt, helyesnek és pártoljuk; ehhez képest vizsgálást alá vett, igazgatósági nyereségnyelvi felosztási tervben foglalt javaslatokhoz is egyhangúlag hozzájárulunk, s azokat a t. közgyűlésnek — mint intézetünk névére hasznosakat — elfogadása ajánljuk; az ügyész mérlegbe kitüntetett 984 ft 72 krra néve pedig ajánljuk, hogy abból 350 ft a központi hivatalnokoknak — méltán kiérdemelt jutalmáért, 580 ft az igazgatósági elnökök és tagok tisztelet díjára 54 ft 72 krra pedig a helybeli működő tisztozók segélyezésére adassék.

Kelt Körmenden, 1880. március hó 2-án tartott felügyelő bizottsági ülésben.

Vas-zalamegyei első takarékpénztár Körmenden.

A „Vas-Zalamegyei első takarékpénztár” igazgatóságának

az 1880. március 14-iki közgyűlése által terjesztendő jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Intézetünk XIV-ik évi rendes közgyűlését a f. évi március hó 14. napjának délutáni 2 órájára tűztük ki, s azt a napirendre tűzött tárgyak felsorolásával és az 1879-ik évi mérlegnek közlése mellett alapszabályaink 10. §-a értelmében közzétettük, sőt ezenkívül részvényeseinket a zárterület egy példányának megküldése mellett külön megkövölkben is értesítettük.

A múlt év köztudomáslag súlyos gazdasági körülmények közt folyt le, mi által az igazgatási teendők is aránytalanul megnövekedtek; még is azon öröndetesen jelentést terjesztjük az igen tisztelt közgyűlés elé, hogy

- a) múlt évi forgalmunk 5.619.733 ft 73 krt tett;
- b) tartalékaink 6514 ft 78 krral szaporodtak, s így azok 17.601 ft 83 krra emelkedtek fel;
- c) takarékképeket állományunk növekedése 49167 ft 46 krt tesz;
- d) nyertesjelöltek üzletkörülnkben előfordult hitelügyek gondos kioldását nyertek;
- e) a múlt üzletév a csatolt mérleg szerint 19085 ft 62 krt tiszta jövedelmet eredményezett;
- f) részvényeinkből törvényesül engedély mellett 111 darabot vásároltunk vissza és semmisítettünk meg, minél fogva részvényeinkéink 105.000 forinttól 153.900 fortra szállott át, s így a lefolyt évi nyereség 1339 érvényben levő szelvényre oszlék.

II.
Az egyes üzletágak állományaira nézve, a közzétett s részvényeseinknek külön is megküldött mérlegünk, az abban foglalt „Forgalmi”- és „Üzleteredmény”-számlákkal kimerítő áttekintést nyújt.

III.
A jelzáloghitel minél tágasabb kiélgethetése okából, a f. év január 11-én tartott rendkívüli közgyűlés meghatalmazása folytán a „Kisbírtokosok országos földhitelintézeté”-vel szerződésileg szövetkezünk.

IV.
A külön tartaléknak nagymértű szaporítása az 1876-ik évről közzétett és elfogadott azon vezérigazgatói tervhez és eddig eredményben következetesen sikerült — előírnyat érvényre emelése szempontjából történik, mely szerint az összes tartalékoknak fokozatosan 100,000 fortra leendő felemelése és avar arányban a részvényeseknek minden 100 forto részvény után 15—20 forto részletekben részvényeinkint 50 ft; s így összesen 75,000 fortra visszafizethetése lehetővé tételük, a nélkül, hogy az intézet alapítókéje apasatának, sőt inkább gyarapitának s mellett — minthogy a tartalékokat az intézetet kamatfizetés nem terheli, a részvényesek osztaléka nemhogy csökkenteni, de természetesen emelkedni fog.

V.
A gyűlés napirendjén felvett alelnök, — esetleg igazgatósági tag választásának kitérését Haas Sándor volt alelnök ur lemondása tette szükségessé, a többi tárgyak pedig alapszabály szerűleg napirendre tűzöndök voltak.

VI.
A napirendet illetőleg, méltóztatások: 1-ór ezen jelentésünkét és a felügyelő bizottság idecsatolt jelentését tudomásul venni.

2-ór. A mérlegét megvizsgálni, jóváhagyni és a felmentvényt — megadni.

3-ór. A 19085 ft 62 krról a hivatalnokoknak múlt évi díjukban megjáró 494 ft 15 kr. és a hivatalosok jutalmáért adandó 23 ft 47 krt kioldása után még fennmaradó 18.508 forto a még érvényben lévő 1539 részvényre, szelvényeinkint 12 ft-ával osztalékul megzavazni.

4-ór. Az ügyész mérlegben foglalt 984 ft 72 krra nézve pedig a felügyelő bizottság javaslatát elfogadni és

5-ór. Alelnökök t. esetleg egy igazgatósági tagot és a felügyelő bizottságot megválasztani.

Kelt Körmenden, 1880. évi március 2-án tartott igazgatósági ülésben.

Vas-zalamegyei első takarékpénztár Körmenden.

Oly eredmény, milyét még a világ semmi éle gyógytápszere sem ért el.

Egy hatósági eljárás által kitűnő gyógyhatásának tapasztaltatva.

Hivatalos

gyógyjelentés.

A 23. számú helyőrségi kórháznak Zágrábban, 1878. november 23-áról.

Mind a két készítmény egy az ádülök, mint a légző- és emésztési szervek, hurutos- és inger állapotban szenvedőknek, mint kitűnő étrendi erősítőszere bizonyult be, s a csokoládé mint a kávének egészséges pótlására ott, hol ez mint feleletőbb izgató nem volt rendelkezhető, vagy be volt szüntetendő, kiválóképpen ajánljuk; azonban ez az abban részreített betegnek és ádülök előtt igen kedvelt reggeliző szolgálat, a mi is az észlelteket képest ezennel igazolattik.

Zágráb, 1878. november 23-án.

Látta: Dr. Ischitz, körházi főorvos, főorvosorvos.

Dr. Kaiser, törzs- és osztály-főorvos.

Óvást! Egyedül csak a legelső Hoff János-féle malátakészítményeket kérjük a csász. kir. kereskedelmi törvényszék által Ausztria-Magyarországon bejegyzett végjeggyvel (a feltaláló arcképe). A többi nem valódi gyártmányokból hiányzanak a gyógyfanyagok, s a Hoff János-féle malátagyártmányok helyes készítése módja s azok orvosi véleménye nyilvánítás szerint, káros hatásal is lehetnek.

Magas helyen tett nyilatkozások I. Vilmos német császári „Szép malátakivonatja” Ferenc József osztrák császári, „Szivesen kilátatom”, a szász király „A király anyának jóltésze”, a dán királyi „Gyógyhatását észlelem” mekleburg s verini nagyherceg „Elismerése.” Oressi naglaktokotok, titkos tanácsosok Dr. Traube. Dr. Gräfe stb. Dr. Granichsteden Béschen, Dr. Janichy Sz.-Péterváron, Dr. Piara Santa Párisban s még több ezer orvos a Hoff-féle malátakészítményeket kitűnőnek nyilatkoztak.

Az Isten áldása van az ön
HOFF JÁNOS-féle
gyógytápszeren.

Köszönőirat.

Csolodatos meggögyulása

a köhöges-, torok-, mell- és tüdőbajoknak.

Van szerencsém önrel ezáltal tudatni, miszerint az ön Hoff-féle malátakivonatára a gyomor- és mellhurudt felülmúlhatatlan. A Hoff-féle csokoládé és melz-cukorka már évek óta nem fogy ki házamnál; nem tudunk háziorvosunknak elegendő hálat adni, hogy nekünk ily házi szert, mint az ön malátakészítményét javasolt.

Az isten áldása van az ön gyógytápszeren. Habár Hoff urnak elég elismerései vannak is császár- és királyoktól, mindamellet kötelesemnek tartom, saját véleményemet is e rendkívüli gyógyóról a szenvedők érdekében közzétetni s kérem annak nyilvánosság elé hozataltat. A mellékelt összegzett kérek 25 palack malátakivonat-egységű sőt, 10 zacskó cukorkát s gyermekmalátát-tilpistat küldeni. Ezen készítmények is igen jó szolgálatot tesznek egy rokonom házában, s az a valódi malátakészítményeket minden más malátakészítmény elé behelyezi.

Pozsony.

Lange Teodor, inspektor.

ÁRAK: Malátakivonat egészség-sör 1 palack 60 kr., 11 pal 6 ft., 25 pal 15 ft., 50 pal 30 ft. Malátacukorkák I. 4 kilo 2 ft 49 kr., kilo 1.30, kilo 70 kr. II. 4 kilo 1 ft 60, kilo 50 kr., kilo 30 kr., III. 4 kilo 1 ft., kilo 50 kr., kilo 30 kr. Malátacukorkák I. zacskó 60, 30 és 15 kron — Gyermek-malátacukorkák I. ft. — Sűrített malátakivonat I. évleges 1 ft. 70 kr. II. évleges 1 ft. 70 kr. Malátacukorkák I. évleges 80 kr. Malátacukorkák II. évleges 80 kr. Malátacukorkák III. évleges 80 kr. Malátacukorkák IV. évleges 80 kr. Malátacukorkák V. évleges 80 kr. Malátacukorkák VI. évleges 80 kr. Malátacukorkák VII. évleges 80 kr. Malátacukorkák VIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák IX. évleges 80 kr. Malátacukorkák X. évleges 80 kr. Malátacukorkák XI. évleges 80 kr. Malátacukorkák XII. évleges 80 kr. Malátacukorkák XIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák XIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák XV. évleges 80 kr. Malátacukorkák XVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák XVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák XVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák XIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák XX. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák XXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák XL. évleges 80 kr. Malátacukorkák XLI. évleges 80 kr. Malátacukorkák XLII. évleges 80 kr. Malátacukorkák XLIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák XLIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák XLV. évleges 80 kr. Malátacukorkák XLVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák XLVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák XLVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák XLIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák L. évleges 80 kr. Malátacukorkák LI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXXI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXV. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVI. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXVIII. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXIX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXXX. évleges 80 kr. Malátacukorkák LXXXXXXX

vizsgálóbíró, midőn azon az igazságügyminiszter által előadott szabályrendelet véget tültségörant értelmezve, teljesítette azt, a mit teljesíteni neki sem törvény, sem szabályrendelet értelmében akkor már, mikor a felelős szerkesztő oda áll és azt mondja, itt vagyok, ellátalom a felelősséget — többé törvény jogában nem áll. Nem lehet megelégedve a miniszter ir. válasszával, a haza, az egyén és polgári szabadság iránt. Kötelességünk, hogy tisztában legyünk a kérdés iránt és szóljunk hozzá mindenki. Kéri a házat, hogy tárgyalásra tűzze ki az ügyet. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Pauler Tivadár az igazságügy miniszter: Madarász azt mondta, hogy a 17. §-a az 1848-iki törvénynek az eljárás szabályozására az igazságügyminisztert fel nem hatalmazta. E szakasz így szól: „A miniszterum felhatalmaztatik, hogy szorosan a büntető eljárásról szóló múlt országgazdasági javaslattal elvet szerinti az esküdt bíróságok alakítását rendelet által eszközölje.”

Hogy értelmezték ezt akkor azok, a kik a törvényt alkották, azt mutatja azon rendelet, melyet Deák Ferenc az akkori igazságügyminiszter becsatolt közre és melyben az esküdtügyi eljárás szabályozva volt a nélkül, hogy egyetlen szó emlegetett volna ellene, sőt az országgyűlés 1867-ben egyenesen a Deák-féle szabályrendeletre nézve azt mondta, hogy oly értelemben történjék az eljárás szabályozása, mint akkor. E szakasz csak úgy magyarázza, mint akkor magyarázták, mikor a törvény hozott.

A mi a második kérdést illeti törvényünk világosan mondja, hogy először a szerző s ha ez feleletre nem vonatthaték a megnevezett személyek vonandók felelősségre. Nem lehet azt a szerkesztő önkényétől függővé tenni, hogy ő a büntetés alá elvonhassa azt, a ki büntetésre méltó; nem engedhetjük meg, hogy a szerkesztő lovasgassig szeme alatt álljon oda a bíróság előle s azt mondja: én magamra vállalom a felelősséget én nem vételem semmit, de mentem azt az embert, a ki vétett (Helyeslés jobb felől) és így egészen más irányban vezette az esküdtzést, mint az igazság megkívánja. Az igazság megkívánja, hogy a büntös büntetéshez, ezt pedig kihatolnival a bíróság feladata. Egyes ember az által, hogy a felelősséget magára vállalja, nem mentheti a büntetés alá ki azt elkövette. (Elnék helyeslés jobb felől.)

Madarász József: Az igazságügyminiszter azt mondja, hogy nem lehet megengedni, hogy a felelős szerkesztő odaálljon s a szerző felmentse. Engedjék meg, hiszen lehetetlennek kívánok, mert mielőtt a felelős szerkesztő akarja, a szerző nem lesz kapható. Mert ő azt mondja, elégetem a kéziratot, nincs meg az iromány. Szólvolt már a képviselőház többségével szemben, midőn egy sajtó-jelentés a szerző tudva volt és a ház többsége helytelenül a törvény ellenre azt mondta, a szerkesztő vonom felelősségre. Helytelenítette azt akkor is, helytelenítette most is, de ebből nem következhet az, hogy oly okoskodással lépünk itt elő, a melyek először lehetetlenek is határozat, másodszor helytelenek, mert ha a szerkesztő oda áll és azt mondja én helyt állok, hogy megis hátkutatókat rendeljünk el, ez nem igazolható eljárás. Kéri a tárgyalás kitűzését. (Helyeslés a szélső balon.)

A többség a miniszter választ tudomásul veszi.

A holnapi napirend a következő: Mindenekelőtt tárgyalatni fog a közmunka és közlekedési miniszter jelentése, mely szerint Kende kanut képviselő kormánybiztosa nevezett ki és ezzel összekötésben Kende kanut képviselő urnak a házhoz intézett kérése a távozhatási engedélyt illetőleg, aztán következék a ma tárgyalat törvényjavaslato harmadrisorú felolvasása. Végre pedig a kérvények 28. és 29. sorjegyzeke.

— Az első végzés 2 óra 12 perckor.

Hartmann védelme.

A moszkvai vasuti merénylettel gyanúsított Hartmannnak, a Párisban elfogott oroszok védoje Engelhardt ügyvéd a francia köztársaság elnökekhez s a minisztertanáshoz Hartmann ki nem adatása érdekében az aláb következő emlékiratot intézte. Mint tudjuk ez emlékiratnak eredménye az lett, hogy Franciaország kormánya, megtagadta Oroszország kérelmét Hartmann kiadátása tárgyában.

Hartmann védőjének érdekes emlékiratából közöljük a következőket:

Hartmann elfogatása.

1880. február 15-én, vasárnap nap fogta el a rendőrség Mayer Eduárdot. Elfogatását az orosz nagykövete kérte, minthogy Mayer (Hartmann) orosz alattvaló s kérte egyszersmind kiadátását is. A hírlapok megerősítik, hogy az elfogatást a rendőrfőnök a kormány tudtán kívül rendelte el s e hírt hivatalosan nem küldött a következők:

— Ejnye, ejnye Lolin, ne érts félre... hisz tudod, hogy bizom benned. Te oly rossz vagy, hogy mindig kötekedni akarsz velem. Rajta, menjünk!

Ezzel karját nyújtá. Costolade nem ellenkezett, meglehet, hogy ezen előző kedvére volt és ő maga sem akarta a dolgot hosszabban fejtegetni.

Henrik megfogta karját és nevette sietve elvonta midőn a nő látta, hogy oly jöködvé, elcsodálkozott és örült; csak most sajnálta, hogy az estét nem töltik honn. Akarata ellenre így szólt hozzá:

— Mily jöködvé vagy ma este? — Ugy van Lolin, én boldog vagyok, és ha te sikert aradsz, örömmel kétszeres lesz, mert akkor te nyugodtan, eszedesen fogsz élni, oly körben, mely méltó rád, te nem leszel kényszerítve az éj közepén felkelni valami szegény nő miatt, ki tékköltet és még sem fizet semmit, jó éjjel lesznek, későn kelhetsz, nem kell többé hóbán, szelben, esőben, éghomorán, kimerülve undok kereseted után járni, oly háltalankéért, kik még képesek lennének a rendőrségnél feljelenteni, ha követelnéd azt mi nekéd jár... én boldog vagyok Lolin, mert ma este mindened meg van, ruháid, ékszered és szebb vagy mint valaha; meglesd még jobb dolgod is... ó! ha keresetedre gondolok, már unodom... én visszatartó... akkor illatszereket használhat és én mindig imádni foglak.

Costolade egészen kábult volt: ő szép Henriket soha sem látta így; erősen megszorította kezét karját és minden szónál egy halás tekintetet vetett rá. Henrik hízlelési boldogság tettek és büszkén forgatta fehér nyakát eszike gallérján, mint a tryk ha felújja tollait, hogy köznap kifejezéssel éljünk Costolade úgy ezre magát, mintha tejbén vajúban füröszték. Azonban felni kezdett, mert már többségt hallotta, hogy a férfiek csak akkor oly szeretetreméltók, ha megcsalják nejüket, ezen felül nagyon féltékeny volt.

A szép Henrik ma este nagyon jöködvé volt, és ezt a kíváncsi hölgyek felhasználhaták. Henrik komoly dolgokra tért át, ez egy kissé megnyugtatta és más irányt adott gondolatának.

(Jelentés a következők.)

is azafőték meg. Február 15-én az esti örökben Mace biztonsági főnök megjelent a Mayer lakásán, mikor a háztulajdonos Béard nem volt honn. A Mayer zsebében talált kulcsal Bernard lakásába hatolt. Atrvágta iraitat s magával vitte. A rendőrség pedig nem tiltakozott e tények ellen, melyeket hírlapok a közbiztonság megsértéseként emlegetnek.

A törvény megsértése.

Du faure igazságügyminiszter 1875. október 12-én kiadott körrendeletében szabályozta a kiadatoknál követendő eljárás. „A belügyminiszter előírta az eseteket, melyekben az idegenek letartóztatások letartóztatás után az idegen közvédelemre kerültek ügyésre elő állítottak, hol elfogatása történt. E tanács fogad el minden a kiadatra vonatkozó közleményt, a por él szóval a letartóztatott egyén kihallgatásával folyik.”

Mayer e szabályrendelettel homlokegyenest ellenkezőleg a rendőrfőnök parancsára fogottot el s február 28-án letartóztatása tizenharmadik napján, hallgatta ki először a köztársaság ügyésze. Ez idő alatt a rendőrség nem volt télen. Mayer így nyilatkozik, hogy Macé magához vezette azt mondvá, ha nem valja meg azonosossá Hartmannal, addig lesz fogoly, míg az orosz követéség után a bizonyítékok megerkeznek, ellenben ha ezt elismeri, szabad lábra helyezik, s Franciaország politikai vétségéért nem fogja kiadni.

Ily körülmények közt irt Mayer a külügyminiszternek orosz nyelven, magát Hartmann Leonnak írva alá, elismerve, hogy politikai menekült, kérvén szabadon bocsátását, hogy Angliába vagy Amerikába mehessen.

Megjegyzésre méltó, hogy védője február 19-én kérte a rendőrfőnök engedélyt, hogy Mayerrel értekezhessek s csak február 22-én (vasárnap) este félhetkor nyerte meg. Így hétfőn reggel beszélhetett Mayerrel, azaz két nappal később, hogy Macé kiesikarta Mayertől ama levelet, melyet mint Hartmann irt alá.

Megjegyzendő az is, hogy a Mayer mellé rendelt ügyvéd védelem nem csupán kegyelmi tény, mivel Du faure rendeletében az áll, hogy: „oly esetekben, midőn a letartóztatott védő vagy tolmács segélyt igényli, a köztársaság ügyészenek kötelessége a védelem könnyítésére minden módot megadni.”

A vizsgáló szabálytalanul február 28-án kezdődött, a midőn a köztársasági ügyész Hartmannat kihallgatta, minek eredményét március 2-án este közölték a védővel.

Hartmann vallomása.

A kihallgatás alkalmával a vádlott Mayer Eduárdnak nevezte magát, s Berlinben született. Elmondta, hogy a külügyminiszternek levelet irt orosz nyelven, mely alá Hartmann ovet irt, mert Mace megígérte, hogy azonnal szabadon bocsátják, mi helyt elismeri, hogy ő Hartmann. E vallomásra kényszerítve volt, s most teljesen visszavonja. Elismeri, hogy a felmutatott fénykép hasonlít hozzá, de van Németországban elég szőke és halvány ember s ha nem volna közte s a fénykép közt némi hasonlóság, nem tartoznák volna le. Hartmann ismertető jele, hogy nyakra jobb felén gnyimírnyorradók vannak neki s a vizsgáló is bizonyítja — nyaka mindkét felén s álla alatt is vannak ily forradások. Az az ismertető jelnek, melyet a fénykép felülről, t. i. a jobb két kisműjén egy fahéjszinti szőmöslet, nincs semmi nyoma. Arályllyel állítá, hogy német, de beszél oroszul, a mint beszél svéd, angol, német nyelven.

A követéség átirata csak egy szóbeli vizsgálat kivonatából, s ama háza leírásból áll, a honnan az akna vezetett. Nincs ismertető jeleit adja annak, ki ezt Soukhoroukov név alatt készíté. Semmi sem bizonyítja, hogy a fölmutatott kénykép a Soukhoroukov képe; — semmi sem bizonyítja, hogy a Soukhoroukov a valódi neve Hartmann, semmi sem állítja meg, Mayer azonosaságát Hartmannal. Nem tudni azt sem, honnan került a fénykép. Az orosz követéség nem nyújt semmi bizonyítékot, nem javesol semmi „szembesítési iratokat” kényvény támogatására. Mayer vétségé jogilag éppen nincs bizonyítva.

A bizonyítékok merő hiányát némileg magyarázza az is, hogy az orosz kormány Mayer (Hartmann, kiadást a közleg ellen elkövetett vétség miatt kéri, de nem tudja valószínűvé tenni, hogy a II. Sándor élete ellen irányzott összeesküvésben és merénylben részes volna.

Az orosz kormány kérése.

A kiadatsíri kényvény így hangzik: Nevezett vádlott 1879. novemberében főbontató a moszkvai kouchi vasutat azon szándékkal, hogy a vonat utasait életökét foszssa meg. Ily nemü büntényről intézkedik az egész büntető törvénykönyv 1082 paragrafusba, s a büntetés az 1453 paragrafus 15-20 évig sőt életfogytig tartó banya munkával súlyosított számúzetésben szabja meg.

A közleg ellenében elkövetett vétség vádja kiváltképp foglalkoztatja a közvéleményt s tizenöt nap óta szenvedélyllyel vitájk az a kérdés, vajjon Franciaország kiadhat-e egy politikai bűnöst?

Valamennyi lap, a merénylőre a czár élete ellen akarobbanás által elkövetettét állította, mely a császári vonatot követő máhvatonat kiskilást eredményezte.

A vonatkiskilás mely Moszkvában 1879. december 1-én (november 19.) történt oly nagy szenzácziót keltett, hogy előadott annak szűksége bebizonyítani, hogy ez nem közönséges bűntény.

Valamennyi lap, a merénylőre a czár élete ellen akarobbanás által elkövetettét állította, mely a császári vonatot követő máhvatonat kiskilást eredményezte.

— „December 1-jén éjjel 11 órakor azon perczben a mint a vonat, mely a czár szolgáit és máhjáit vitte, Moszkva Rogoch nevi kerületébe robogott volna, robbanás történt, melynek következtében a vonat kiskilott. Egy teherrakosi felordult és más két személykiesi keresztbe feküdt a pályán. A robbanás folytán a pályán töléser alaku gödör képződött 1422 milliméternyi mélységgel, 4977 mil. m. hosszúsággal és 5688 mil. m. szélességgel. Senki sem halt meg, sem meg nem sérült. A ház, honnan az aknát felrobbantották, csakhamar felfedeztetett s azonnal intézkedések tetettek, hogy a merénylőt elkövetőit kézre kerüljenek.”

Mind Orosz — mind Franciaországban mindenki megvetését fejezte ki a moszkvai merénylőt felett. Az akna azon ezáltal robbantott fel, hogy a császári vonatot legbe röpítse, azonban csak a máhvatonot érte, anélkül azonban, hogy csak egy személyt is megsejtett volna. A czár rögtön felismerte, hogy a merénylőt az ő személye ellen volt intézve, s ezt azonnal megváratozta fővárára. Párisban az orosz követéség a Daru utcazi kápolnában hálaistenizetet tartatott az uralkodó szerénység megemlékéséért.

Főlölesleges bizonyítgatni, hogy a moszkvai merénylőt politikai természetű.

Midőn az orosz követéség a kiadatsíri a közönséges bűntény alapján kéri; eltér a hivatalos

megállapításoktól szándékosan iparkodik a közvéleményt rászédelni s oly sértő eljárásból folyamodott: reményt fejezvé ki az iránt, hogy a francia kormányt vagy mint megcsalót, vagy mint büntársít fogja látni.

A köztársaság elnöke s a minisztertanács fognak emlekezni a Du faure által 1878. május 2-án a szenátusnak beterjesztett kiadatsíri törvényjavaslát indoklására, mely így hangzik:

„A megkeresett kormány egyedül elbírdolja a törvényességnek. A nélkül, hogy a kiadatsíri körvényben meghatározott minősívényt figyelembe vevné, vizsgálja a tény, elvonja atól azon külsőség melyek arra szolgálhatnának, hogy a tény elferdítették, s birtokába kerít minden okmányt, melyekre nézve joga van azokat a közlésből kizárni. Így történt ez már többször, hogy Franciaország elutasított oly közönséges bűntény címén támasztott kiadatsíri kényvényeket, melyekről kitudott, hogy a megkereső kormány tulajdonképen politikai vétséget akar sújtani. (Törv. jav. 11. lap.)

A törvényhozá.

A kiadatsíri kérdésben alkalmazott irányelvek gyakran változtak, Franciaország alkotmányaihoz képest. 1830 előtt a nemzetközi szerződések csak a felségserést és árulást tárgyalták. A monarchiák sokkal inkább iparkodtak trónjaitak biztosítani, mint a népeknek megadni az igazság biztosítását. 1830 után a szerződés változást szenvedett s a kiadatsíri akár büntény, akár politikai vétség miatti — megtagadtatott. 1838. júl. 18-án Franciaország és Svájc között kötött egyezményben meg az állam biztonságá ellen elkövetett vétséggel is találkoznunk meg: ezen clausula azonban 1833. szept. 30-án eltöröltött. Utóli fog a kivétel szabálylly lett s ennek formai szentesítését Martin (Du Nord) pásztor 5-én kelt rendeletében olvassuk. „Franciaország azon elvet valja, hogy politikai vétségekért a kiadatsíri meg nem történhetik. Franciaország mindig megtagadta ily esetekben a kiadatsíri, s maga kéri soha sem fogja.”

Nem képheti vitát tárgyát az, hogy a közönséges, bűntény és politikai vétség között oriasí különbség van.

A despotizmus végzetserűen provokálja a felkeléseket melyek ha levertetnek, lázadások, ha sikerülnek: forradalmaknak nevezetnek.

A politikai vétségek erköleletelenségéről mondja Guizot (De la peine de mort en matière criminelle) hogy az az idők, események és a jogok szerint változik.

1830-tól 1856-ig Franciaország valamennyi a kiadatsíri vonatkozó szerződésébe felvette a politikai vétségek kivételét.

1854. szeptember havában Calais és Lille közt a vasuton elfoglalt egy pokoli gépet, melynek rendeltetése volt III. Napoleon császár vonatát tornai-útnál légberöpíteni. A kísérlet elkövetője Celestin Jacquin Belgiumba menekült. A császári kormány kiadatsíri kéréte.

A belga kormány véleményadásra szólítván fel a brüsseli vád alá helyezett kamarát, ez oda nyilatkozott, hogy azon merénylőt politikai vétséggel hozható kapcsolatba, miert is a vádlottat szabad lábra helyezték.

Ezen per nagy zajt csinált akkor, és a határozat politikai esemény fontosságúvá lón. A brüsseli kabinet hivatalosan értesíté a francia kormányt, hogy ő nem egyezhetik bele a kiadatsíri, s ha a francia kormány nem akarja magát kitenni kiadatsíri kényvény visszautasításának, legjobb lesz azt visszavonni.

1856-ban szeptember 22-én a császári kormány kényrszeríté Belgiumot, hogy a kiadatsíri szerződéshez meg egy pontot esatoljon, melyben világosan ki van mondva, hogy az uralkodó élete ellen merénylőt nem tekintetik politikai vétségnek.

Ezekből világosan kitűnik, hogy egy különös pont hozzáadás nélkül a merénylőt egy uralkodó élete ellen azon esetek sorába tartozik, melyeknél a kiadatsíri nem kért helye.

1856. óta a császári uromány visszaelt azon hatalommal, melyet a kisebb államokra gyakorolték és pontot bevettete különböző szerződésekbe. Egymásután rea erőszakolta a parmai hercegségre (1856 november 14-dikén); a pápai állama (1859. július 19-dikén); Khilire (1880 április 19-dikén); Hollandiára (Német-Alföld 1860. augusztus 2-dikén); Svájcra (1869 jun. 4-dikén); Bajországra (1869. nov. 29-dikén); de Svájcnál és Olaszországnál határozott ellenszegülésre talált. E két állam vonakodott aláírni a kiadatsíri szerződést; ezen vonakodás a Svájc részéről 1870-ben, január 12-én történt. E két állam a mellett maradt, hogy a merénylőt egy uralkodó élete ellen a politikai vétségek sorába tartozik, mint az minden szerződésben, mely 1856 előtt kelt, el lön határozta.

A jelen helyzet tehát a következő: Ha létezik kiadatsíri szerződés Franciaország és a többi államok közt, melyben a merénylőt az uralkodó élete ellen a polgári vétség közé számítottatik — akkor ezen kiadatsíri jogos. Vagy ha van egy szerződés, melyben a pont nem fordul elő — akkor minden politikai vétség ki van véve — és ha merénylőt követettett el az uralkodó élete ellen, a kiadatsíri nem kért helye.

Du faure-törvény. Franciaországának nincs kiadatsíri szerződése Oroszországgal.

Ha valahol nem létezik szerződés, a bevett szokáshoz kell alkalmazkodik, mely elvül állítja fel, hogy a kiadatsíri nemcsak politikai bűntűndet nem alkalmazható, hanem azon vétségeknek sem, melyek némileg összefüggésben vannak a politikával.

Azon törvényjavaslato, melyet Du faure 1875-ban nyújtott be, a senatus 1879-ben április havában elfogadta. A harmadik cikk így hangzik: „A kiadatsíri nem fog keretni, de meg sem adatik; azon esetben ha a büntett vagy vétség politikai színezettel bír.”

Ezen félig elfogadott törvény elégséges tájékozásul, hogy a fennforgó körülmények közt egy szerződés hiányában mely eseteknél eszközölhető a kiadatsíri.

Megkísértették e részben különbséget tenni, az összeszűkítés, a lázítások és a sajtó vétségek kizárólag politikai vétségeknek tekintetnek; meg ellenben a fosztogatások; a gyilkosságok; a merénylők, melyek polgári háború idején elkövetettek, rendes vétségek és nem tekintetnek politikai bűntetteknek.

Ezen finom megkülönböztetés, nem igen bírt gyökeret verni. Faustin a fenyítő törvénynek és később a semmitközök egykori elnöke határozottan elvetette. Ezen ur ma az államtanács elnöke. Az ő magy jogtudósunk fenyítő ügyekben így nyilatkozott. „Elég, ha egy közönséges vétségnek, kizárólag politikai indoka volt, és egészen megváltoztatja jellegét, legalább a nemzetközi jog szempontjából. Szóval elegendő ha egy közönséges vétség kapcsolatban van egy politikai tényvel, ha ennek következménye, vagy eredménye egy esetben már a politikai vétségek kedvezményében részesül.” (Értekezlet büntettekről 688. lap.)

Orosz törvényhozá.

Az emlékirat ezután Mayer esetét az orosz törvények szempontjából tárgyalja.

Az orosz büntető törvénykönyv (241—243. czikk) elrendeli, hogy minden büntett, mely a császári életét veszélyeztetli, ha állal büntetendő.

Az orosz büntető törvénykönyv ily vétségek elitélését egy felsőbb törvényszék el rendeli.

Ha Mayer kiszolgáltatott volna Oroszországnak ezen felsőbb büntető törvényszék itelt volna feletle.

Ezen felül kellően be van bizonyítva, hogy mind azon érvok, melyek annak idején Ledru-Rollin előnyér felhoztak, Mayerre is alkalmazható és így a kiszolgáltatási kérelmet vissza kell utasítani.

Az orosz igazságszolgáltatás.

Van egy elv, melyet minden történetíró elfogadott, ki a kiszolgáltatásról irt, és melyet minden művelt államban figyelembe vesznek, ez abból áll, hogy a kiszolgáltatás csak azon esetben történik meg, ha a folyamodó állam kellő biztosítékokot nyújt, hogy az illeto felett igazságos fog itélni. A jelen körülmények közt nyujthat-e Oroszország ily biztosítékok? Hosszasalmas munka lenne itt fejtegetni az orosz despotizmust. Mindenki tudja, hogy ott a zsarnokság folytonosan elnyomja a nyílt lázadást. Oroszországban a félelem uralkodik. Ez egy részben a tömeges elfogatásokon alapszik, részben pedig a Sziberiába való számos száműzetésekből ered; az első eső a czár határozott parancsára történik, a második többnyire összeesküvés, merénylőlet és lélege röpiések következménye, melyet a nihilisták létesítenek.

Ez folytonos harez a zsarnokság és szabadság közt. Legújabb időben a merénylőt a téli palotában Loris Melikov tábornok számára a katonai teljhatalmat biztosítja.

„A Daily Telegraph” így nyilatkozik: „A czár a nagy feladat megoldásával egy tevékeny embert bízott meg, mert mindaddig meg a lázadás, és az alkálly nem fejezték be utolsó harcukat, az egyszek élete és szabadsága nem lesz biztosított.”

Oroszországban a czár nevezé ki törvényszéki bírákat. Az ő akaratá törvény. Ellene már előre elvannak itélve. Ez még nem minden. Oroszországban még a kinnpad is divatosan van. Ha a vádlott nem akar vallani, fejtét vas körrel szorítják össze, a foglyoknak nem adnak inni, nem hagyják aludni, és még több efféle kegyetlenség visznek véghez. Azt beszélik, hogy Karkozoff így kizinatott, hogy egy folytonosan galranizált. Tagadhatlan, hogy a czár bírái kezebe jutni éppen annyi, mint a legborzasztóbb kizinszenvedés átmenni. És ily körülmények közt követelik Franciaországtól, hogy Oroszország szövetségese legyen.”

Az emlékirat itt megemlíti a Galotti-ügyet, melyet a „Lanterne” közzé tett. Megemlíti Constant Benjamin in feleletét P o l i g n a c n a k a k i kijelentette, hogy inkább szárdjon le keze mintsem hogy beleegyezzen politikai vétségre vonatkozó kiszolgáltatásba.

„A miniszter ur említtette önnek, hogy a politikai forrongások idejében nem szabad megengedni politikai kiszolgáltatásokat; nos tehát én azt mondom, hogy minden kiszolgáltatást meg kell tagadni azon államokkal szemben, hol a kényuralom uralkodik, mert ezeket semmi sem fogja akadályozni szándékuk kivételében és ovakodunk kell hazugságaiknak hitelt adni.”

Ezen igazgató szavak ma magyarázatot nyertek. A mi akkor mondatott a napolyi és portugal királyokról, napjainkban az orosz czarra alkalmazható és ha a czár úgyneki Mayer-Hartmann kiadatsíri kényvény szempontjából követelik, önkéntelenül hajlandók vagyunk Constant Benjamin szavait ismételni: „Ovakodunk kell hazugságaiknak hitelt adnunk.”

A kiszolgáltatás megtagadása.

Ezen hosszaz értekezés után nem maradt egyéb hátra, mint néhány példát idézni, midőn a kiszolgáltatás politikai okokból megtagadtatott.

Midőn 1849-ben Törökország megtagadta Ausztriának és Oroszországnak Kossuth kiadását, Lord Palmerston helyeselte a szultán tagadó választát és ezt azon emlékezetes sürgűnyben ki is nyilvánította, melyet az angol követeknek küldött B e s e b e s z e n t - P é t e r v á r r a. „Ha napjainkban van egy új törvény, melyet minden független államnak lelkiismeretesen meg kell tartani, az bizonyonnyal az, mely megiltja a politikai megalapozottságot.”

Minden független állam, mely ily kiszolgáltatásban megegyezzen, ha erre nem kényseríti valami nemzetközi megállapodás, megériemli, hogy az egész világ megvetésével elforduljon tőle.”

1871 és 1872-ben minden állam megtagadta a kommune tagjai kiadását. A Svájc nem adta ki Razonat és Magyarország nem adta Frankel Leót.

Ezen kiszolgáltatás megtagadása onnan eredt, mert a köztársaságok és a politikai vétségek közt különbség tétetett.

Ha ma Franciaország kiadná Mayer-Hartmannat, joggal emlíndhatnák, hogy a köztársaság tökéletesen megfedeztette a becsület és méltóság hagyományos szokásairól. És oly esetek nem fordulhatnak elő, hogy megfélekedhetne kötelességeről.

Mi Hugó Viktorral ismétljük: az önkormányzatás igazlelők, önök nem adhatják ki ezen embert!

Zárszó.

Zárszavunk körülbelül ebből áll: Mayer azonosaság Hartmannal nincs megállapítva. Az orosz kormány nem képes bizonyítani bűnöségét. Ha kiadatsíri kényvény kéri, hogy az egész világ tudja, hogy a moszkvai merénylőt a czár élete ellen irányult. — Ha egy közönséges politikai vétségnek tekintetik. — Oroszországban az összeszűkítés és a merénylőt állam elleni bűnténynek tekintik. Ez egy büntített mint valami politikai vétség. A törvények: melyek a felett illeto politikai törvényhatóságok. Oroszország jelen kormánya igazság tekintetében nem nyújt biztosítékok. Minden művelt állam példája felszólal egy politikai menekült kiadása ellen. — Mayer-Hartmann nem lehet kiadni, hogy a torturára és a vérdapra jusson.

Kelt, Párisban 1880. március 4-dikén.

Engelhard törvények ügyvéd, jogtudor a strassburgi ügyvédek hajdani elnöke.

Egyletek, társulatok.

— Az „Irók és művészek társasága” saját helyiségében (ujvály-utca 1. sz. I. em.) március 10-én délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlést. Tárgyak: titkári jelentés, az évi költségvetés megbeszélése s a tisztviselőknél és a választmányok megválasztása.

— A magyarországi központi Fröbel-nőegylet évi rendes közgyűlést március 21-én délután 3 órakor tartja az egylet Székény-tér 2. szám alatti helyiségében, — a következő napirenddel. 1. évi és számadó jelentés 1879. évré; 2. az 1880. évi költségvetés megállapítása; 3. alelnök megválasztása iránti intézkedés; 4. a választmányi kiegészítő; 5. tiszteletbeli tagok választása; 6. benyújtott indítványok fölötti határozás. A zárszámadás — mérlegre vonatkozó irományok az alapszabály 14. §-a értelmében f. évi március 10-13-ól a közgyűlés napjig, mindenkor délután 4 és 5 óra közt megtékinthető az egylet Székény-tér 2. szám alatti helyiségében.

— Az „Országos nőipar-egylet” rendes évi közgyűlést márc. 21-én vasárnap d. e. 11 órakor tartja meg saját helyiségében (Kazincz-utca 2. sz. a.) Tárgyak: Évi jelentés; tisztviselő s választmányi tagok választása; indítványok. Az egyleti tagok megjelenését kéri az elnökök.

— A magyar orvosok és természetvizsgálók Szombathelyen tartandó XXI. gyűlésére nagyban folytak az előkészületek mind ott helyben, mind a fővárosban. Vasmege nem rég elhatározta, hogy a gyűlés tudományos munkálatainak növeléséhez maga erejével, szintén hozzá fog járulni. E czéllal felkérte a földtani társulatot, hogy Vasmege földtani viszonyaira vonatkozó adatait, — bármily terjedelmes munkát adjanak is azok — kiadás végett engedje át a meggyének. A földtani társulat örömmel engedte e kérésnek, s így a mege topographiájának összedolgozásá igen nagybecsű adatakhoz jutott; a többi részek elkészítése is várható. A fővárosban pedig a gyűlés iránt érdeklő viseltető tudosok három tudományos estély megtagatására vállalkoztak.

— A magyar gazdaszasszonyok országos egyesületének március hav rendes választmányi gyűlésében a házi ügyek és számos vidékről érkezett gyermekfelvételi kérvény elintézése után, a gazdasági bizottság jelentése olvastatott fel az árvaház február hav szükségleteiről. Kiadás volt 1028 ft 80 kr. A növekedék egészsége kielégítő a rend és tisztaság leptonatobanok találtak. Egy kilépő árának közönös-nivele is felolvasatott, melyben hálással emlekezik meg az anyai gondozásról, a melyben részesült. Bejelentett továbbá, hogy a Than Mór által minden díj nélkül festett oltarkép elkészült. Hálás köszönetet vétettek Steinburg Mária urnokén 5 ft Wagner Pál ur 50 ft, főtisztelendő Salmovics G. 2 magyar arany, és Náday Mihályné sajtó kötetű 12 pár harisnyá-jajándoka. Közönet szavaztatott több vázai urnokén, kiknek beküldött

